

Comunicat de premsa

La carta de la consellera Simó a les famílies indigna a l'aFFaC, que lamenta la manca d'autocrítica i estratègia del Departament d'Educació

Dijous, 14 de desembre, de 2023

Les Associacions Federades de Famílies d'Alumnes de Catalunya (aFFaC) lamenten la manca d'autocrítica i de propostes concretes de la consellera d'Educació, Anna Simó, en les intervencions fetes arran de la publicació dels darrer informe PISA, que evidencia els [mals resultats](#) del sistema educatiu català.

Si en un primer moment el Govern atribuïa els mals resultats a una suposada “sobrerepresentació” d'alumnat migrant a les proves, aquest dimarts Simó ha reconegut que les veritables causes podrien estar relacionades amb la segregació escolar i la pobresa infantil. En aquest sentit, l'aFFaC considera intolerable que s'hagi intentat utilitzar els i les alumnes nouvingudes com les responsables dels mals resultats del sistema educatiu català, especialment en un context on els discursos xenòfobs estan creixent dins i fora de l'esfera política. A més, l'entitat lamenta que la Consellera hagi donat suport públicament a Ignasi Garcia Plata, secretari de Transformació Educativa, després de les seves lamentables [declaracions](#).

Pel que fa a la [carta](#) que Simó ha enviat aquest dijous a les famílies demanant que siguin coresponsables de l'èxit educatiu a Catalunya, la federació considera indignant que, després d'anys de menystenir i ignorar no només a les famílies sinó també a les seves representants, Simó s'atreveixi ara a demanar a aquestes famílies que facin el que el Departament d'Educació no és capaç de fer: regular l'ús de les pantalles, fomentar la lectura i acompanyar durant l'estudi.

Fa molts anys que l'aFFaC, la màxima representant de les famílies del sistema educatiu públic, ha posat sobre la taula nombroses mesures per intentar revertir els mals resultats que s'han conegut arran de l'informe PISA però que, segons el president Aragonès, no han sorprès a ningú. En el marc del Consell Escolar de Catalunya (CEC), per exemple, totes les propostes que fa l'aFFaC són sistemàticament tombades pels representants del Departament d'Educació. Darrerament, de fet, es van bloquejar totes les esmenes –excepte dues- que la federació va fer en matèria de règim lingüístic pel foment de la llengua.

Tampoc es tenen en compte les advertències que l'aFFaC fa a través de la publicació d'informes, de l'organització de jornades i cursos i de les reunions a porta tancada amb representants del Departament d'Educació. Només per posar alguns exemples: l'any 2019 la federació organitzava el curs anual sobre educació inclusiva, tema central de la campanya #JoTambéHiVullAnar, encara vigent, i del pròxim curs anual; també el 2019 la federació publicava un rigorós estudi sobre el copagament del sistema educatiu

per part de les famílies i organitzava una jornada per parlar sobre l'externalització de l'educació; l'any 2020 l'entitat va alertar de l'impacte que el tancament d'escoles tindria en l'educació dels infants i adolescents, i l'any 2021 s'organitzava el curs anual de l'aFFaC sobre segregació escolar, on expertes d'arreu de l'estat van oferir dades i anàlisis que advertien de la situació del sistema educatiu. Més tard, al curs anual sobre sobirania digital organitzat l'any 2022, referents en drets digitals alertaven, entre d'altres, dels efectes de l'ús de les pantalles en els hàbits i drets de la infància, i l'any 2023 vam publicar un informe sobre els efectes de la jornada escolar en el desenvolupament i rendiment de l'alumnat.

Sense comptar amb l'anàlisi que l'aFFaC publica cada any analitzant l'oferta i demanda de places, constatant que el sistema educatiu públic està infrafinançat, saturat i prop del col·lapse; o la insistent demanda que ha fet la federació per reclamar menjadors escolars universals i gratuïts; o la reiterada alerta davant l'elevat nivell de pobresa infantil i juvenil que tenim, l'elevada taxa d'abandonament escolar prematur o l'anomalia que suposa la doble xarxa educativa a nivell de la Unió Europea.

Només en els darrers 5 anys, doncs, l'aFFaC ha posat a l'abast del Departament d'Educació múltiples recursos, informes i propostes per millorar el sistema educatiu. Però cap d'aquests coneixements, anàlisis i demandes no han estat mai escoltades ni tingudes en compte. Per aquest motiu, l'aFFaC considera indignant que ara la consellera Simó demani confiança cega per part de les famílies sense oferir mesures clares per revertir d'una vegada per totes les mancances del sistema educatiu, i que ho faci a través d'una carta on apel·la, ara sí, a l'important paper de les famílies com a part de la comunitat educativa.

En relació al contingut de la [roda de premsa](#) que Simó va oferir dimarts, l'aFFaC considera que les declaracions de la consellera són ambigües, contradictòries, i evidencien que el Departament d'Educació continua sense tenir un pla que pugui desplegar amb mesures concretes. A més, la federació critica que la consellera parli de pobresa infantil i segregació escolar sense tenir en compte un dels principals factors segregadors del sistema educatiu català: la doble xarxa educativa.

En aquest sentit, Simó ha mirat cap a una altra banda i ha resolt que “no es tracta de pública i concertada, es tracta del *servei* d'educació a Catalunya”, recuperant el clàssic –però trampós– argument que la segregació escolar també es produeix entre centres privats concertats i centres públics. La Consellera i el President de la Generalitat han obviat que, després de 4 anys d'implementació del Pacte contra la Segregació Escolar impulsat per la Sindicatura de Greuges de Catalunya, les dades segueixen indicant que és la xarxa pública qui escolaritza un major percentatge d'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu (NESE), tot i que és la xarxa privada concertada qui cada any rep més diners per escolaritzar alumnat amb NESE.

Com ja alertava l'aFFaC en la seva [nota de premsa](#) d'inici de curs, les dades qüestionen l'eficàcia del finançament públic a l'educació privada concertada per revertir el problema de la segregació escolar a

Catalunya. El Govern, però, no ha fet referència a aquest fet ni ha plantejat una possible revisió del Pacte contra la segregació escolar.

D'altra banda, el Govern ha ignorat altres factors que marquen grans diferències entre la xarxa pública i la privada concertada i que poden tenir impacte sobre els aprenentatges de l'alumnat, com són la 6a hora i el tipus de jornada escolar, sobretot a l'educació secundària. En aquest sentit, Simó ha descartat eliminar la 6a hora a la xarxa privada concertada o implementar-la a la pública i ha optat per compensar l'evident infradotació de la xarxa pública amb activitats extraescolars. És a dir, mentre a la xarxa privada concertada el Departament d'Educació finança amb fons públics una hora lectiva addicional, a la xarxa pública opta per activitats extraescolars sense ni tan sols concretar con s'implementaran, qui i quan s'executaran ni qui les finançarà.

En relació a la jornada escolar, el Departament ha evitat pronunciar-se sobre les grans diferències que existeixen a l'educació secundària entre la xarxa pública (jornada intensiva) i la privada concertada (jornada partida), obviant l'impacte que això pot tenir en el rendiment acadèmic i en la reproducció de desigualtats.

En aquesta línia, tot i que la consellera vincula els mals resultats al nivell de pobresa infantil i juvenil que pateix Catalunya, el Departament d'Educació continua sense plantejar propostes que avancin cap a un model de menjador escolar universal i gratuït en totes les etapes educatives obligatòries. Un model que, sens dubte, tindria un impacte positiu en la reducció de la pobresa infantil.

L'aFFaC considera que aquesta és una mostra més del menyspreu continuat del Departament d'Educació cap a la xarxa educativa pública, que es materialitza no només amb la 6a hora, el tipus de jornada escolar i la no implementació d'un model de temps de migdia que reconegui el servei de menjador com a part indivisible del dret a l'educació, sinó també amb la sistemàtica manca de places públiques –en detriment de la sobreoferta de places privades concertades-; amb l'increment del finançament a la xarxa privada concertada per a l'atenció d'alumnat amb Necessitats Específiques de Suport Educatiu (NESE), i amb la manca de desplegament del Decret d'Educació Inclusiva.

En relació amb la pobresa infantil, per a l'aFFaC és urgent que el Departament d'Educació, com a part del Govern de la Generalitat de Catalunya, s'assegui amb la resta de carteres per definir un pla de país contra aquesta xacra que, tal com s'està evidenciant, té un impacte directe en el desenvolupament social, emocional i educatiu dels infants. En concret, la federació recorda que la despesa escolar a Catalunya és de les més elevades de l'Estat, i lamenta que, en comptes de millorar el finançament dels centres per eliminar el pagament de quotes, el Departament d'Educació ofereixi solucions assistencialistes i ineficients com és el val escolar.

Pel que fa al professorat, Simó anunciava en roda de premsa que hi haurà més docents, un anunci que s'ha anat repetint durant els darrers anys però que no s'ha traduït en una millora real del sistema educatiu. És necessari concretar com serà l'accés a les noves places docents, quin tipus d'especialistes es prioritzaran i, sobretot, quines millores de formació permanent al professorat hi haurà. Això és especialment rellevant, de fet, en matèria d'inclusió, perquè cal recordar que l'alumnat amb NESE ja fa sis anys que espera que es despleguin les mesures necessàries per a poder gaudir del dret a l'educació en condicions d'igualtat i no discriminació, tant pel que fa als suports universals, com addicionals i intensius.

Un cop més, però, sembla que l'educació inclusiva no és una prioritat del Departament d'Educació, que començava el curs fent una sapastra redistribució dels pocs recursos disponibles –concretament, vetlladores i vetlladors-, i continua sense oferir una aposta clara en favor de l'educació inclusiva.

En aquest context, no és casualitat, doncs, que gairebé totes les proves a l'alumnat català deixin en evidència el sistema educatiu actual. Perquè ara han estat els mals resultats de l'informe PISA, però ni és el primer any que aquest informe ens fa un toc d'alerta, ni són les úniques proves que ens estan alertant. Cal recordar que les proves de competències bàsiques fa anys que alerten de mancances importants i que, segons l'últim informe [PIRLS](#), Catalunya és el 3r territori amb pitjor comprensió lectora a tot l'Estat –només per davant de Ceuta i Melilla-.

Amb els resultats sobre la taula i davant l'evident manca d'una estratègia de polítiques educatives capaç de combatre la segregació escolar, la pobresa infantil i totes les conseqüències que se'n deriven a nivell educatiu, per a l'aFFaC és injust que el Departament d'Educació demani coresponsabilitat a les famílies i confiança a la comunitat educativa. Una comunitat educativa que, recordem, va quedar absolutament fragmentada durant el mandat anterior i que ha estat sistemàticament ignorada. Professorat, alumnat i famílies mereixen una política educativa a l'alçada.

És moment que el Departament d'Educació entengui que la confiança ni es demana, ni s'exigeix: es guanya. Es guanya amb el desplegament del Decret d'inclusiva, amb una aposta valenta per assolir una única xarxa educativa que no deixi ningú enrere, i amb una bona coordinació interdepartamental capaç d'aturar la pobresa infantil i la segregació educativa.